



### „Zpětný podvod“ aneb jak na Internetu prodávat za 100 korun a přijít o 200 000 korun

V poslední době se v internetovém obchodě objevuje zcela nový fenomén. Jde o podvody, které postihují lidi, kteří prodávají různé zboží na bazarových portálech, nejčastěji Vinted nebo Bazoš a podobně. Jak je to možné? Může za to nástroj, který se odborně nazývá „sociální inženýrství“, přiléhavější je ale hovorové slovo „ukecání“. Principem celého jednání ze strany pachatele je za pomoci pestré komunikace ukolébat oběť - prodávajícího, a ten v dobré víře předá kupujícímu (pachateli) údaje potřebné k provedení platby platební kartou, a to včetně přeposlání autorizačního kódu, nebo mu sdělí přístupové údaje ke svému elektronickému bankovníctví, opět včetně autorizačního kódu přístupu a potvrzujících kódů plateb.

„Prodávající na Vinted, Bazoš,.... vystaví zboží. Pokud uvede telefonní číslo, ozve se mu kupující přímo na telefonu, pokud ne, snaží se pachatel komunikovat na platformě bazarového portálu a vylákat telefonní číslo nebo e-mail. Kolikrát to schválně neběží rychle. Oběť je třeba uklidnit, uchlácholit. Poté projeví zájem o zboží a uvede, že pošle odkaz (proto telefonní číslo, e-mail) na platební bránu kam on (kupující/pachatel) složí peníze a ty přijdou rovnou na účet prodávajícího, nebo variantně na přepravní společnost, která kromě platby zajistí i přepravu zboží. Již v tomto okamžiku pozor! Například Vinted ve svých pravidlech důrazně upozorňuje, aby prodávající komunikoval s kupujícím výhradně přímo na Vinted. Proč? Protože jakmile prodávající přistoupí na komunikaci mimo Vinted (WhatsApp, Messenger, E-mail,...), stává se pomalu obětí,“ popisuje scénář podvodníků mjr. Mgr. Martin Vaněček.

V příštím kroku zasílá kupující, nyní již pachatel, odkaz komunikátoru (WhatsApp, Messenger, E-mail,...), na který prodávající, nyní oběť - přesněji poškozený „klikne“ pro zadání údajů potřebných pro provedení platby ze strany kupujícího/pachatele. Po otevření odkazu se objeví platební brána nebo stránky přepravní společnosti. Upozorňujeme, že stránky vypadají často velmi podobně, jako skutečné stránky této společnosti, přičemž je prodávající/oběť vyzvána k vyplnění tam uvedených údajů.

„Těmito údaji jsou údaje potřebné k provedení platby platební kartou nebo údaje k elektronickému bankovníctví, které prodávající - poškozený v dobré víře vyplní. Ale ouha! Není totiž na oficiální platformě Vinted, není to osvědčená platební brána, ty se neotvírají ze zasláném odkazu, ale přímo z prostředí e-shopu. Proto ono vyvedení mimo oficiální platformu bazarového portálu. A protože odkaz zaslal kupující - pachatel, má po odeslání odkazu potřebné údaje pro přístup k vašemu účtu a dveře k vašim financím otevřeny. Kupující - pachatel má klíče k vašemu trezoru a vy u něj nestojíte! Pak záleží na tom, kolik peněz je na účtu, včetně spořicího, a jak rychlý a šikovný je pachatel. Musí z vás ale ještě vymámit potvrzující kód platby/převodu, a proto komunikuje a komunikuje. Pak najednou komunikace utichne, někdy přijde další odkaz „platební brána má poruchu, zkuste to za hodinu, dvě, tři.“ A pak přijde ten nepříjemný objev. Použijí slang: účet je vybilén,“ nastoluje tvrdou realitu, kterou tyto podvody končí mjr. Mgr. Martin Vaněček.

A pozor. Záludná varianta. Někdy peníze skutečně přijdou, jsou to peníze od jiného poškozeného. Ale pak stejně zmizí i s vašimi penězi.

Jak omezovat riziko:

1. Dbát pravidel příslušného bazarového portálu a komunikovat s prodávajícím pouze na jeho platformě
2. Pokud to bazarový portál neumožňuje, předat prodávajícímu jediný údaj, který k zaplacení potřebuje, a to je číslo vašeho účtu a banku.
3. Pro obchody na internetu si zřídit zvláštní účet (další účet i u jiné banky, kreditní účet, pozor na výši kontokorentu) a tam mít pouze potřebnou částku k provedení platby.
4. Při platbách na platebních bránách si ve stavovém řádku vlevo nahoře kontrolovat na kterých stránkách ve skutečnosti jsem. A stačí malá odlišnost, změna čísla, písmena (např. 3 za 8), předání nepatrného znaku a zcela určitě nejste tam, kde jste chtěli být). Prostě Abank.cz není A-bank.cz.
5. A poslední a zásadní rada: při jakýchkoliv pochybnostech obchod okamžitě přerušte a vše ukončete. Až do doby odeslání údajů se nic neděje a pachatel má smůlu. Po odeslání údajů okamžitě informujte banku, ať platbu zastaví. A nenechte se odbýt. Úřední šiml funguje. Rovněž vše oznamte na policii. Připravte se na to, že vám pachatel - pachatelé budou třeba nadávat, hrozit vymáháním způsobené škody, vymáhat pokutu. A komunikovat s vámi nemusí jeden člověk. Zavolá vám osoba, která se vydává třeba za právníka, policistu.

**Dana Čírtková**